

Národní rada osob
se zdravotním postižením ČR

Otevřený dopis Republikového výboru NRZP ČR

Předsedovi Vlády ČR panu Petru Fialovi

Vážený pane předsedo vlády,

Republikový výbor NRZP ČR se na svém jednání dne 25. dubna 2024 zabýval základními parametry již schválených, projednávaných a připravovaných zákonů, které významně ovlivní životní podmínky lidí se zdravotním postižením. Členové Republikového výboru NRZP ČR jsou přesvědčeni, že současné návrhy nijak nezlepšují situaci osob se zdravotním postižením. Vzhledem k Vašemu časovému vytížení a trvalé neúčasti na jednání Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením, se na Vás obracíme s naléhavou žádostí na Vaše společné jednání se členy předsednictva NRZP ČR. Chtěli bychom, společně s Vámi, projednat některé kroky vlády, které nepovažujeme za úplně šťastné.

Velmi nás zneklidňuje chaos a podivné předkládání jednotlivých novel zákona o sociálních službách. Sociální služby jsou jedním z klíčových nástrojů integrace osob se zdravotním postižením do společnosti. V současné době se projednávají již čtyři novely zákona o sociálních službách, přičemž jeden je již v Senátu, jeden návrh zákona je v připomínkovém řízení a dva zákony jsou po připomínkovém řízení, ale dosud nebyly vypořádány všechny připomínky. MPSV ČR dále avizuje, že připravuje ještě další velkou novelu zákona o sociálních službách. Docházíme k přesvědčení, že ve změní jednotlivých novel se již pomalu nikdo nevyzná, a že tento postup nemůže vést k ucelené normě, která zlepší systém fungování sociálních služeb. Obdobně nesystematicky působí i návrhy na změny financování sociálních služeb, konkrétně úpravy služeb s celostátní či nadregionální působností.

Vážený pane předsedo vlády, jsme velmi zklamáni tím, že koalice nevyhověla tlaku neziskových organizací sdružujících osoby se zdravotním postižením, organizacím sdružujících pečující osoby, poskytovatelům sociálních služeb, ale i odborů a dalších institucí a nezvýšila dostatečně příspěvky na péči v I. a ve II. stupni. Chápeme, že veřejné finance jsou ve složité situaci, ale jsme přesvědčeni o tom, že pokud vláda prohlašuje, že chce pomoci především lidem, kterým je péče poskytována v domácím prostředí, měla by k tomu vytvořit také vhodné podmínky. Ministr práce a sociálních věcí pan Marián Jurečka deklaruje, že zvýšení příspěvku na péči je směřováno především lidem s nejtěžším zdravotním postižením, ale na druhé straně jsou legislativní změny, které toto tvrzení popírají. Část pečujících rodin nepochybně postihlo

zrušení slevy na dani z příjmů na manžela, které činilo 2 070,- Kč měsíčně. Dále pan ministr práce a sociálních věcí již oznámil, že od 1. července 2024, kdy má dojít k navýšení příspěvků na péči, budou zároveň zvýšeny ceny za jednotlivé úkony sociálních služeb. Připočteme-li k tomu loňskou inflaci, lze konstatovat, že situace pečujících rodin se nezlepšuje, ale spíše se dostávají do finanční situace, kterou nemohou řešit.

Vážený pane předsedo vlády, ještě složitější je situace u lidí, kterým byl přiznán příspěvek na péči v I. a ve II. stupni. Vzhledem k tomu, že v I. stupni koalice zamítla jakékoliv návrhy na navýšení částky, stávají se sociální služby pro tyto jednotlivce prakticky nedostupné. Původní výše příspěvku na péči v I. stupni byla v roce 2007 v částce 2000,- Kč měsíčně. V roce 2010 došlo ke snížení této částky na 800,- Kč. V roce 2016 byla naposledy částka valorizována na 880,- Kč. I. stupeň příspěvku na péči je přiznáván většinou seniorům, kteří se dokáží po bytě pohybovat, udělají si drobné věci, ale potřebují zpravidla dovést jídlo, provést větší úklid domácnosti a často také pomoc s velkou hygienou. Jen dovoz jednoho oběda, například v městě Jičín, (bez ceny oběda) stojí 50,- Kč. To znamená, že příspěvek na péči v I. stupni nepokryje ani náklady na dovoz obědů ve všední dny v měsíci. Považujeme takový stav za nepřijatelný a nedůstojný vůči těmto lidem.

Obdobně jsou na tom lidé, kterým byl přiznán II. stupeň příspěvku na péči. To jsou lidé, kdy je pomoc již časově náročnější, a to například dohledová péče, a zvýšení částky o 500,- Kč nedává žádný logický smysl. Poslední zvýšení příspěvku na péči, procentuálně stejné, jako letos, bylo v roce 2016. Vzhledem k tomu, že v I. a ve II. stupni se jedná o nejpočetnější skupiny příjemců příspěvků na péči, považujeme to za vážný signál omezování pomoci těmto lidem.

Vážený pane předsedo vlády, i v jiných oblastech dochází k restriktivním opatřením, která postihují osoby se zdravotním postižením. Máme zde na mysli například návrh na zrušení příspěvku na zaměstnávání osob se zdravotním znevýhodněním, které pracují u zaměstnavatelů zaměstnávajících více než 50 % osob se zdravotním postižením. Jedná se přibližně o šest tisíc osob, které mají zpravidla lehké mentální postižení a potřebují pracovat pod dohledem. MPSV ČR uvádí, že tito lidé se mohou uplatnit na volném trhu práce. Kdo zná tuto komunitu, tak velmi dobře ví, že možná 10 % těchto lidí najde zaměstnání na volném trhu práce, ale ostatní budou evidováni na Úřadu práce a budou jim vypláceny dávky hmotné nouze. Pro státní rozpočet to znamená určitě vyšší náklady, a hlavně jde o poškození lidí, kteří jsou rádi, že jsou zaměstnání, mají nějaké vědomí potřebnosti a užitečnosti. Celá komunita lidí se zdravotním postižením a všichni zaměstnavatelé zaměstnávající více než 50 % osob se zdravotním postižením se postavila proti tomuto návrhu. MPSV ČR přesto nehodlá z tohoto návrhu ustoupit. Je to nelogické a nesprávné.

Vážený pane předsedo vlády, velký problém vidíme ve zhoršování dostupnosti zdravotní péče. Ceny zdravotnických prostředků, ale i léků, vzhledem k inflaci, rostou a pro osoby se zdravotním postižením jsou neustále navyšovány doplatky. U léků na předpis jsou doplatky kompenzovány vratkami z důvodu invalidity nebo věku. Pokud jde o zdravotnické prostředky, nic takového neexistuje. Opakovaně upozorňujeme Ministerstvo zdravotnictví ČR, že musí zohlednit cenový růst zdravotnických prostředků zvýšením doplatků z veřejného zdravotního pojištění, což se však dosud nestalo. Opakovaně upozorňujeme na nedostupnost zdravotnických prostředků pro seniory, jako jsou zařízení pro osobní hygienu, která nejsou ani

částečně hrazena z veřejného zdravotního pojištění. Tato zařízení potřebují především senioři, kteří již nejsou schopni se sami o sebe postarat.

Vážený pane předsedo vlády, dovoluujeme si upozornit, že významným snížením valorizace důchodů v loňském roce byla postižena právě komunita lidí se zdravotním postižením. Průměrný invalidní důchod je v současné době přibližně 17 000,- Kč měsíčně. Tito lidé mají zpravidla vyšší výdaje na bydlení, energie a podobně a jejich důchod nepokryje všechny náklady a jsou nuceni využívat další sociální transfery. Proto také upozorňujeme na výše uvedené problémy, které žádný sociální transfer neřeší. Při snížení míry valorizace důchodů jsme na tyto problémy upozorňovali, ale nebyli jsme vyslyšeni. Proto Vás upozorňujeme na výše uvedené problémy, které vážně negativně působí na integraci osob se zdravotním postižením do společnosti a chceme s Vámi o nich jednat.

Vážený pane předsedo vlády, věříme, že si najdete čas na společné setkání, kde bychom mohli najít alespoň částečná řešení, která by zlepšila současnou situaci lidí se zdravotním postižením.

V úctě.

V Praze dne 25. 4. 2024

Jménem Republikového výboru NRZP ČR: Mgr. Václav Krása, předseda